טרינקט
בעלס
דושינדושער אייל
ארענדוש
דריי
באשטעלט
א קויס
היינט
BELL BOTTLING CO. (באַראַדיצקי ברידער) PHONE 51 591

1 מאָג
נעדיינקס אז מיר קאָנען אייך געבן
באַדינונג אויב איר פאַרלאַנגט.
דריי קלינינג
אין אַלע אייערע אָדער פאַרבן
37 266, PERTH DYE WORKS LTD.

Robin Hood
FLOUR
מאַכט בעסערן
ברויט, קייקס און פייסטרי

ווייטיק פאַרשוואונדן מאַמענטאַל

אספּירין וועט אָפּשאַפן יעדן ווייטיק. קיין צווייפל וועגן דעם. איין טאַבלעט וועט עס איבערזייגן. שלינגט עס אַרונטער. דער ווייטיק איז אַוועק. הילף איז אַזוי אייגנטלעך פאַר ווי דאָס.

קיין שעלאַכט נאָכווירקונגען פון אַספּירין. עס דריקט קיין מאָג ניט דאָס האַרץ און איר דאַרפט קיינמאָל ניט צווייפלען צו נוצן דיזע טאַבלעטס.

אַזוי אַז עס איז נוצלאָז צו ליידן פון קאָפּוויטיק, צייטנווייטיק אָדער ניוראַלדזשיאַ. די ווייטיקן פון סקאַטיקאַ, לאַמבאַגאָ, רומאַטיזם אָדער נייוריטיס קאָן מען פאַרטרייבן פולשטענדיק און עטלאַכע מאָמענטן. פּערזאָנלישע ליידן ביי פרויען קאָנען אַוועקגעלאָסטשעט ווערן: די אומבאַקוועמלאַכקייט פון פאַרקילונגען קאָן מען אויסמיידן.

עכטע אַספּירין האָט אַן־דערע וויכטיקע נוצן — אַלע באַצייכנונגען פון די אויסגעפרוירטע קרענקלעכקייטן אין יעדער באַקס. יעדער טאַבלעט טראָגט דעם בייער דראָם. ניט אַכטונג אויף דעם נאָמען. אַספּירין אויף דער באַקס — יעדן מאָל ווען איר קויפט די דאַזיקע טאַבלעטס — און זייט געוויסערט.

די אידישע אויפבוי ארבעט אין ראטן פאַרבאַנד

(צו דער ערשט אָפּגעהאַלטענער איקאַר־קאָנפערענץ).

פון מ. קודין

אין דעם ניט פרייליכן בילד פונם איידישן לעבן איצט איבער גאַר דער וועלט, ווערט דאָס אידישע לעבן ניט נאָרמאַלער, נאָר פאַרקערט, די אידישן מאַסן־ווערן אומעטום אַרויסגעשטויסן פונם עקאָנאָמישן לעבן. ערטערווייז נעמט דאָס שוין אַן אַזאַ קאַטאַסטראָפאַלן כאַראַקטער — ווי "א מיליאָן אידן זיינען איבעריק", אין אין דער זעלבער צייט אַן רעש און פּובליסיטי, אַן דעקלאַראַציעס און הבטחות איז אין איין ווינקל פונם אידישן ישוב, אין ראַטן פאַרבאַנד, קומט פאַר אונזערע אויגן פאַר אַ גוואַלדיקע רעוואָלוצייע אינם אידישן לעבן. אַ רעוואָלוצייע וואָס גלייכט אויס און נאָרמאַליזירט דאָס אידישע לעבן, וועלכער איז פאַרקריפּלט געוואָרן אין משך פון פילע הונדערטער יאָרן.

א דאַנק אַ נאָנצער רייע היסטאָרישע פאַסיירונגען איז אין 1921, ווען די ראַטן מאַכט האָט ענטגילטיק באַקעמפט און אַרויסגעשטויסן פונם לאַנד אַלע קאָנטרעוואָלוציאָנערע אַרמייען, שוואַרצע כחות און פּאַראַם באַנדעס — וועלכע זיינען אָנגעשטיצט און אָנגעפירט געוואָרן פון דעם "ציוויליזירטן" מערב — האָט די ראַטן מאַכט געטראָפן דאָס אידישע לעבן אַ הורבן. אויסגעוואָרצלט פונם עקאָנאָמישן לעבן, דעקלאַסירט, פאַרארמט און פאַרצווייפלט. די ראַטן־מאַכט האָט דאַן באַלד אויפגענומען דאָס אידישע פּראָבלעם און האָט עס געמאַכט פאַר אַ איינצעלנער פּראָבלעם. באַרייטנדע כחות און מיטלען פון דעם דאָזיקן אַרמיען לאַנד, האָט די מאַכט געשטעלט אין דינסט אויף לייזן אַ דאַזיקע פּראָבלעם; דאָס פּראָבלעם פון געווינט מאַכן דאָס אידישע לעבן דורך פּרוקטיוויזירונג דאָס אויף אַלע געביטן פון דער פאָלקס ווירטשאַפט. צוויי וועגן האָט די מאַכט זיך אָנגעמערקט ווי אַרום צו פירן דעם אידישן אויפבוי.

אינדוסטריע. מלאכה, ראַטן אָנגעשטעלטע פון איין זייט און קאָלאָניזאַציע פון דער צווייטער זייט. פיל ענערגיע, מיטלען און אינערגעבנהייט אין אוועקגעגאַנגען געוואָרן אויף די ביידע וועגן און איצט, נאָך קליינע עטלאַכע יאָר אַרבעט האָבן מיר די רעזולטאַטן.

פאַר אונז לינט איצט אַן אָפּיציעלע סטאַטיסטיק ווי פון דריי מיליאָן אידן וועלכע זיינען פאַראַן אין ראַטן פאַרבאַנד ווערט אָנגעגעבן, זיינען פינף הונדערט טויזנט אין די פּראָפעסיאָנעלע פאַראייניגן, דאָס הייסט אין אַלע צווייגן פון דער שטאַט ווירטשאַפט און אינדוסטריע — ווי מינען, אייזנבן און ה. ג. אַריינגערעכנט. צוזאַמען מיט זייערע פאַמיליעס מאַכט דאָס אויס איבער איין טעלן וואָס זיי ווערן באַזאָרגט פון דער רעגירונג סיי מיט מאַטעריאַלן און סיי מיט אָפּטייל זייערע אויסגעאַרבעטע פּראָדוקטן. צוזאַמען מיט זייערע פאַמיליעס פון זייערע אויסגעאַרבעטע "איקאַר" פירט אַן זיין ארבעט פאַר בי־ראַ־בידזשאַן האָט אַן מיט דער הילף פון אַמעריקאַנער מאַשינען, מעטאַרן און טעכנישער הילף, וואָס עס האָט געגעבן אַחיון, האָט אַן ערשט אין אַ סך אויפגעטאָן אין דער באַויאונג פונם לאַנד. ער האָט געטאָן, און טוט זיך צו פאַרוואַנדלען אין אַ גרויסן אידישן צענטער.

איצט ווען דער קאַנטינגענט פאַר קאָלאָניזאַציע אין נאָך באַרייטנד, — אויף אַ גרויסע צאָל פון קוסטאַרן גייען ביס־לאַכוויינ איבער צו קאָלאָניזאַציע, — און דורך אויסיקע שטחים לאַנד פאַר קאָלאָניזאַציע איז אין אוקראַינע און אין קרים שוין כמעט ווי ניטאָ. האָט די ראַטן מאַכט מיט צוויי יאָר צוריק אָפּגעגעבן ביראַ־בידזשאַן, אַ גאַנץ גרויס און פריי לאַנד אין וויינטן מזרח פאַר אידישער קאָלאָניזאַציע מיט אַן אויסיקט צו שאַפן דאָרט אַ אידישע ראַטן רעפּובליק.

ניט קוקנדיק אויף די אומפאַרמיידלאַכע שווערקייטן, וועלכע באַגעגענען זיך ביים בויען אַ ניי לאַנד איז דאָך ווערן די שווערקייטן באַקעמפט און די אויפבוי אַרבעט ניט אַן מיט דערפאָלג. איצט זיינען שוין אין ביראַ־בידזשאַן פאַראַן דריי טויזנט אידן, וועלכע זיינען פאַרנומען דורך דעלפן אויפבויען, מיט דער הילף פון אַמעריקאַנער מאַשינען און מעטאַלן, אַ סאַציאַליסטישן מוסטער ישוב פון טויזנט אידישע משפחות. פאַר דער שטערונגען פון דער דרויסנדיקער אידישער שער וועלט.

אויך די אויסלענדישע אידישע פּרעסע, אַזוי גערופענע פירערן פון דעם "עם הכם ונבון", האָט זיך אין איר גרעסטער מערהייט באַלד אין אַנהויב געשטעלט פיינטלאַך צום איבערבויען פונם אידישן לעבן דאָרט. מיט אַלערליי דערלויבטע און אומדערלויבטע מיטלען האָט זי אָפּעראירט כדי צו שטערן, מינימאַליזירן און פאַרשרייבן דאָס וואָס עס קומט דאָרט פאָר. און נאָך איצט, שוין כמעט ביים פאַרענדיקן פונם אידישן איבערבוי דאָרט, זיינען די שפּאַלטן פון דער אַידישער פּרעסע אָפּן און פול פאַר אַלערליי נאַרישקייטן, "הבטחות" פון מיניסטאָרן, נאַרישקייטן, "הבטחות" פון מיניסטאָרן, און נאָך אַלץ כמעט אָדער לחלוטין פאַרשלאָסן פאַר דעם אָפּשפּיגלונג פונם אידישן אויפלעבן דאָרט.

די ראַטן מאַכט צוזאַמען מיט די אידישע קאָמוניסטישע טוער דאָרט האָבן זיך באַמיט צו פירן די אידישע קאָלאָניזאַציע אויף קאָנצענטרירטע שטחים לאַנד און אַ דאַנק אָט דער פּאָליטיק דרום קרים געוועלשאַפטלאַכע אידישע ראַיאָנען, וואו דער נאָנצער מלוכה אַפּאַראַט און מלוכה ענינים און אַנשטאַלטן ווערן געפירט לויטן אינאַהלט אין אידיש, לויט דער שפּראַך און מיט אַן אויסזיכט זיך צו פאַרוואַנדלען אין אַ גרויסן אידישן צענטער.

איצט ווען דער קאַנטינגענט פאַר קאָלאָניזאַציע אין נאָך באַרייטנד, — אויף אַ גרויסע צאָל פון קוסטאַרן גייען ביס־לאַכוויינ איבער צו קאָלאָניזאַציע, — און דורך אויסיקע שטחים לאַנד פאַר קאָלאָניזאַציע איז אין אוקראַינע און אין קרים שוין כמעט ווי ניטאָ. האָט די ראַטן מאַכט מיט צוויי יאָר צוריק אָפּגעגעבן ביראַ־בידזשאַן, אַ גאַנץ גרויס און פריי לאַנד אין וויינטן מזרח פאַר אידישער קאָלאָניזאַציע מיט אַן אויסיקט צו שאַפן דאָרט אַ אידישע ראַטן רעפּובליק.

ניט קוקנדיק אויף די אומפאַרמיידלאַכע שווערקייטן, וועלכע באַגעגענען זיך ביים בויען אַ ניי לאַנד איז דאָך ווערן די שווערקייטן באַקעמפט און די אויפבוי אַרבעט ניט אַן מיט דערפאָלג. איצט זיינען שוין אין ביראַ־בידזשאַן פאַראַן דריי טויזנט אידן, וועלכע זיינען פאַרנומען דורך דעלפן אויפבויען, מיט דער הילף פון אַמעריקאַנער מאַשינען און מעטאַלן, אַ סאָציאַליסטישן מוסטער ישוב פון טויזנט אידישע משפחות. פאַר דער אַמעריקאַנער אויפגאַבע רופט אַרויס אַ גרויסע אינטערעסירונג אין אַלע לענדער פון דער וועלט. אין אַלע לענדער זיינען אַרויס אַ גרויסע צאָל פון אַרבעטער־אָרגאַניזאַציעס, אַרבעטער־פאַרבאַנדן, אַרבעטער־פּרעסן, אַרבעטער־פּאַרטייען, אַלע מיט אַן אַנטוזיאַזם אויפגענומען דאָס אַמעריקאַנער אידישע אַרבעט אין ראַטן פאַרבאַנד. אין אַלע לענדער זיינען אַרויס אַ גרויסע צאָל פון אַרבעטער־אָרגאַניזאַציעס